

für Landeskunde und Raumforschung, Bonn.

Dette 5. bind af det store kortværk over BDR's spatiale udvikling omhandler boligsektoren. Under 12 overskrifter bringes ca. 150 korogrammer, de fleste med hele BDR i 1:3 mio. Indholdet er baseret på bolig-tællingsdata, især fra 1968, og svarer til det materiale, der kunne udvindes af den danske bolig-tælling fra 1970. Af emner kan nævnes lejlighedernes størrelse og standard og boligbyggeriets omfang. Desværre er det dynamiske element lidet fremtrædende, så værket får et statisk præg. Det gør dets anvendelighed, i de kredse det henvender sig til, noget begrænset. Specielt vil planlæggere og politikere nok føle den megen viden om 1968 noget forældet.

For forskere og undervisere er det imidlertid et nyttigt værk, idet det giver et glimrende overblik over BDR's socialgeografi og urbaniseringens stadi. Den tematiske kartografi er endvidere forbilledlig.

Chr. Wichmann Matthiessen

Atlas of Ireland. Prepared under the direction of The Irish National Committee for Geography. Royal Irish Academy, Dublin 1979, 112 s. med ca. 250 kort, 42x33 cm, IRE 45.00.

Der ligger 8 års arbejde og et intenst samarbejde mellem et stort antal forskere og officielle organer bag dette beundringsværdige nationale atlas, der netop kommer i rette tid for en præsentation ved I.G.U.s kongres i Japan 1980. De mange medarbejdere fortjener stor ros for resultatet, såvel som George Philip and Son Ltd., London, der har tilrettelagt og trykt kortene. Man kan kun sige, at det redaktionelle formål: at skabe et kartografisk portræt af Irland, er

fuldt ud lykkedes, og at dette arbejde let står mål med tilsvarende andre atlasværker. Alle sider af et systematisk, geografisk katalog er repræsenteret inden for geovidenskaberne, klimatologien, biogeografien, befolkning, bebyggelse og erhverv, hvor ikke mindst landbrugssektoren og industrien har fået en stor plads. Skal man fremhæve noget specielt, må det blive den kartografiske behandling af socialforhold, sproglige forhold og ikke mindst de folkelige traditioner. To sider i slutningen af atlaset meddeler i noteform kilderne til de enkelte korts tilblivelse, foruden at der bringes et stednavne-index.

Mange vil sikkert savne den forklarende tekst til kortene, og desværre er det intet, der tyder på, at en sådan skulle være under udarbejdelse. Her må man ty til den iøvrigt righoldige geografiske litteratur om Irland, men det havde været en hjælp, om man i forbindelse med noteapparatet havde ofret nogle vigtige litteraturhenvisninger, eftersom kortene med enkelte undtagelser er udarbejdet på grundlag af allerede eksisterende viden i trykt form eller på anden måde tilgængeligt.

Viggo Hansen

Københavns Universitet 1479-1979, bind XIII. Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, 2. del. Red. Torben Wolff, København, G.E. C. Gads Forlag, 1979. XII + 550 s., Kr. 275,- (exkl. moms).

Denne Bind XIII's 2. del omfatter den naturhistorisk-geografiske faggruppe og indeholder skildringen af enkeltfagene zoologi (af Torben Wolff), botanik (af Anne Fox Maule), geologi (af Arne Noe Nygaard), geografi (af Sofus Christiansen, N. Kingo Jacobsen og Niels Nielsen), dyrefysiologi og gymnastikteori (af C. Barker Jørgensen) og plantefysiologi, genetik og mikrobiologi

(af Erik Bille Hansen). Opstillingen er således kronologisk med det ældste fag først og det yngste sidst, og alderen afspejler sig også i de enkelte bidrags længde. Linien i de enkelte fremstillinger har også givet sig selv i store træk, men det fremgår også tydeligt, hvorledes fagene set hver for sig har skiftet ansigt efter tidens mode ude i den store verden og de herfra kommende impulser, idet der først ret sent spores en selvstændig dansk udvikling. Meget rimeligt har da de store forskere lagt navn til særlige epoker, mens detailleringsgraden stiger gennem det sidste århundrede. Her spiller det naturligvis ind, at ny teknologi tages i brug, staben af lærere og forskere stiger, ligesom lokaler og økonomiske midler flyder rigeligere til gavn for større og større befolkningskredse. Generelt kan man sige, at de enkelte forfattere her har ydet et meget stort og dygtigt arbejde, der også på flere felter giver en nyvurdering af fagenes pionerer.

Da det ikke er gør ligt at give en kvalificeret bedømmelse af alle naturfagenes udviklingsforløb har anmelderen i det følgende villet henvende sig til sit eget forum: geografien. Geografien i betydningen af jordbeskrivelse hører blandt de allerældste videnskaber og fandt en naturlig plads i oldtidsrigernes militære strategi, og den heri lagte beskrivende karakter bibeholdtes også gennem de første 350 år af Københavns universitets historie. Det blev først med Joachim Frederik Schouw (1789-1852), at nye europæiske strømninger fandt genklang i Danmark, da geografien knyttes til naturvidenskaberne.

Som selvstændigt fag dukkede geografi dog først op i 1867, da E. Løffler som privatdocent holdt offentlige forelæsninger, men først i 1888 blev det til et professorat i geografi for Løffler. Siden da har geografien beholdt sin plads

ved Københavns universitet blandt naturvidenskaberne trods drejninger hen mod samfundsfag og fagets opsplitning på en række europæiske universiteter. Forfatterne til afsnittet om geografi (se ovenf.) har præsteret en udmærket og fyldestgørende skildring af fagets opstart, dets plads blandt naturvidenskaberne og dets ekspansion igennem de sidste 60 år. Heraf er årene frem til ca. 1965 skrevet i en slags "historisk periode-stil", hvori ekspansionen meget rigtigt er knyttet til enkeltpersonerne i fagets højeste lærestole. Men med den i 1960'erne startede forøgelse af lærerstaben og den samtidige udvikelse af lokale forholdene har det tydeligt nok ikke været muligt at fastholde den tidligere stringente linie i redegørelsen for geografis væsen og de mange nye forskningsretninger, og det har nok været uundgåeligt, at der nu og da bliver tale om en opremsning af personer og arbejdsområder. Forfatterne har tilsyneladende ikke ønsket at sammenbinde forskningsemnerne i de respektive laboratorier, der trods alt har været en realitet i en årrække. Lykkeligvis har Geografisk Institut gennem mange år vigtigste ansigt udadtil, Skalling-Laboratoriet, fået et varigt og fortjent minde. Man bør være forfatterne tak skyldig, fordi de foruden at skildre geografis udvikling også har påtaget sig det overmåde vanskelige og tildels utaknemmelige arbejde at forsøge at holde status over et fag, hvis fremtidige udviklingslinjer man ikke kender, og tilmed nedfælde den i dette store jubilæumsværk, der vil blive opslagsværket mange år frem uden revision.

Viggo Hansen

INDGÅET TIL REDAKTIONEN

Dietmar Henze: Enzyklopädie der Entdecker und Erforscher der Erde. Lieferung 6: D-Du., Graz, 1979. XVI, 116 s. 28 s.

Ross L. Davies (ed.): Retail planning in the European community. Farnborough, 1979. XI, 214 s., ill. 23 cm \$ 26.50.

Aage H. Kamp: Færøerne. 5 rev. udg. København, 1979., 128 s., ill. 19 cm., Kr. 41,50.

L'environnement dans les Pays de la Communauté Européenne et des A.C.P. (Afrique, Caraïbes, Pacifique). Colloque international tenu a Liege du 19.-21.10.1978. Actes du colloque / publ. par Frans Dussart et de Jacqueline Claude. Liege, 1979, 149 s., ill., 24 cm.

C.D. Schönwiese: Klimaschwankungen. Berlin, 1979. XII, 181 s., ill., 19 cm., DM 12.00.

Glossary of soil micromorphology: English, French, German, Spanish and Russian. Ed. by A. Jongerius and G.K. Rutherford. Wageningen, 1979. XIII, 138 s., 25 cm., Dfl. 65,-.

Dieter Kelletat: Geomorphologische Studien an den Küsten Kretas: Beiträge zur regionalen Küstenmorphologie des Mittelmeerraumes. (Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Mathematisch-Physikalische Klasse: Folge 3, Nr. 32). Göttingen, 1979, 105 s., ill., 25 cm, DM 27.00.

R. McQuillin, M. Bacon, W. Barclay: An introduction to seismic interpretation. London, 1979. 199 s., ill., 31 cm, £ 19.00.

Umweltschutz in der Landesplanung Nordrhein-Westfalens. (INFU-Werkstattreihe, Heft 3). Bearb.: H.J. Karpe u.a.

Dortmund: Institut für Umweltschutz der Universität Dortmund, 1979, 73 s., 30 cm.

Evolution and mineralization of the Arabian-Nubian shield. (King Abdulaziz University. Institute of applied geology. IAG bulletins no.3). vol. 1 og vol. 2.

Oxford, 1979. Vol. 1: XI, 187 s., ill., og 2 kort. Vol 2: VIII, 205 s., ill. og 1 kort, 28 cm, pr. vol. \$ 30.00.

John Fernie: A geography of energy in the United Kingdom.

London, 1980, 154 s., ill., 24 cm, £ 5.50.

David F. Walker (ed.): Planning industrial development.

Chichester, 1980. XIV, 350 s., ill., 24 cm, £ 15.00.